

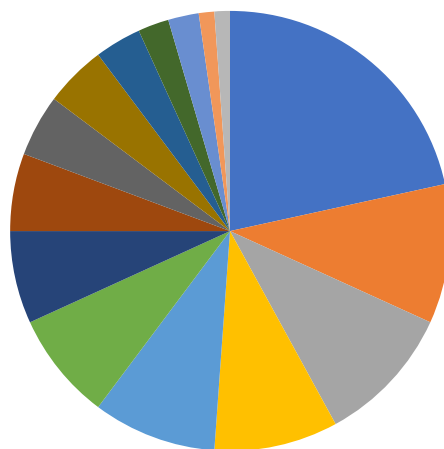
Puidutööstuse sihtkontrolli kokkuvõte

Tööinspeksioon teostas käesoleva aasta maikuu jooksul üle Eestilist sihtkontrolli, mille käigus kontrolliti puitu töötlevate, peamiselt saematerjali tootvate, ettevõtete töökeskkonna ja dokumentatsiooni vastavust töötervishoiu- ja tööohutuse nõuetele.

Sihtkontrolli käigus pöörati tähelepanu töövahendite ohutusele, töökeskkonna riskianalüüsi vastavusele tegelikkusega, ohutusmärgiste olemasolule, isikukaitsevahendite kasutamisele, esmaabivahendite olemasolule ja liikumisteede ohutusele ning olemruumide olemasolule.

Aastal 2021 registreeriti 3888 tööõnnetust. Suurem osa neist lõppes töötajate jaoks küll kergemate kehavigastustega, kuid 1041 tööõnnetuse tagajärjeks oli siiski raske kehavigastus ning 13 töötajat kaotas tööülesannete täitmisel elu. Puidutööstuses registreeriti eelmisel aastal 356 tööõnnetust, millest 92 olid rasked ja 263 kerged.

Kontrollitud ettevõtete arv maakondade lõikes

■ Harjumaa	■ Raplamaa	■ Järvamaa	■ Lääne-Virumaa	■ Pärnumaa
■ Tartumaa	■ Võrumaa	■ Viljandimaa	■ Jõgevamaa	■ Põlvamaa
■ Valgamaa	■ Läänemaa	■ Saaremaa	■ Hiiumaa	■ Ida-Virumaa

Sihtkontrolli käigus kontrolliti 88 puidu töötlemisega tegelevat ettevõtet erinevates maakondades. Algavast sihtkontrollist teavitati puidu töötlemisega tegelevaid tööandjaid märgukirjaga. Märgukirjas ei olnud välja toodud, millised ettevõtted satuvad valimisse ning millal täpselt kontrollkülastused toimuvad. Valimisse sattusid eelkõige ettevõtted, kus ei olnud lähiajal kontrolli teostatud, kus oli toimunud tööõnnetusi või registreeritud kutsehaigestumisi. Valimisse sattunud ettevõtteid tööinspektor kontrolli toimumise ajast ei teavitanud vaid kontrollid toimusid ette teatamata. **Sihtkontrolli raames tuvastasid tööinspektorid kokku 497 puudust,**

10% kontrollitud puidutööstusest ei tuvastatud ühtegi sihtkontrolliga seonduvat puudust. Ettekirjutused koostati 61% kontrollitud ettevõtetest.

Kontrollimise käigus tööinspektorid küsitlesid nii töötajaid kui tööandjaid töötingimuste osas, kontrollisid töökohti ning asjakohast töetervishoiu- ja tööohutusosalast dokumentatsiooni.

Sihtkontrolliga hõlmatud teemad:

- töökeskkonna riskianalüüsi olemasolu ja tegelikkusele vastavus;
- töövahendite ohutus;
- ohutusmärgiste olemasolu;
- isikukaitsevahendite kasutamine;
- esmaabivahendite olemasolu;
- liikumisteede ohutus;
- olmeruumide olemasolu ning nende vastavus nõuetele.

Töökeskkonna riskianalüüs

19% kontrollitud ettevõtetes oli korraldamata töökeskkonna riskianalüüs, 35% oli töökeskkonna riskianalüüs küll korraldatud, kuid see oli tööinspeksioonile edastamata ja 42% ettevõtetest oli riskianalüüs küll olemas, aga see vajab täiendamist. Peamiselt olid riskianalüüsis kajastamata muudatused seoses uute töövahendite soetamisega, uute tööruumide valmimisega, hindamata olid bioloogilised ohutegurid (Covid-19) ning ka psühhosotsiaalsed ohutegurid olid nõuetekohaselt kajastamata. Hindamata oli ka kokkupuude kantserogeense puidutolmuga. Tööandjatel puudus teadmine, et lehtpuidu tolmu - nt tamme või pöõgi tolmu on kantserogeenne ning ohud tuleb riskianalüüsis kajastada. Puudus ka teadmine, et kui tööandja on töökeskkonna riskianalüüsi käigus välja selgitanud kantserogeenide või mutageenidega kokkupuute ohu, on ta kohustatud Tööinspeksiooni sellest teavitama.

Ohtlike kohtade märgistamine ja liikumisteede ohutus

Sihtkontrolli käigus kontrolliti, kas tööandja on märgistanud asjakohaste ohutusmärkidega töökoha need ohualad, kus on kohustuslik kasutada isikukaitsevahendit. **56% kontrollitud ettevõtetes olid vajalikud ohutusmärgid paigaldamata.** Ohutusmärgi paigaldamine on oluline, et juhtida järjepidevalt töötaja tähelepanu ja tuletada meelde, millist isikukaitsevahendit tuleb ühe või teise tööprotsessi juures kasutada. Näiteks puudus tööruumidesse sisenedes, kus on vajalik kanda turvajalanõusid ohutusmärki „Kanna kaitsejalatseid“ või silmavigastuse ohu puhul ei olnud ohutusmärki „Kanna kaitseprille“ ning kui müratase oli 85 dB(A) või enam, siis puudus ohutusmärki "Kanna kuulmiskaitsevahendit". Vajalik ohutusmärki tuleb paigaldada ohualasse sisenemise koha või ohtu tekitava seadme juurde. **40% kontrollitud ettevõtetes ei olnud tööandja märgistanud asjakohaste ohutusmärkidega töökohas olevaid ohualasid.** Sagedamini olid märgistamata komistamis- ja kukumisohtlikud kohad (tasapinna erinevused – nt kõrgemad

ukselävepakud, remondikanalite ja estakaadide ääred, erineva kõrgusega trepiastmed) ja tihti kohtas ka, et tõstukite liiklemise alad olid märgistamata nii ettevõtte territooriumile sisenedes kui ka tootmisruumide ustel.

9% kontrollitud ettevõtetes olid treppidel, hooldusplatvormidel ja käigusildadel puudu inimese alla kukkumist takistavad piirded ning 10 % ettevõtete territooriumi liikumisteedel polnud tagatud jalakäijate ja sõidukite ohutus.

Esmaabivahendite ja silmadušši olemasolu

Enamjaolt on puidutööstustes töökohtadel oht, et töökohal on oht võõrkeha sattumiseks silma, siis kontrolliti kas kergesti ligipääsetavas ja selgesti märgistatud kohas paikneb silmadušš (silmaloputusvahend). **34% kontrollitud ettevõtetes silmadušid puudusid.** Puitu töödeldes lendub puidutolmu/puiduosakesi ja oluline on, et töökohas saaks vajadusel silmi loputada, näiteks silmaduššiga (silmaloputuspuudel). Silmadušš peab olema vahetult kohas, kus on oht, et silma võib puidutolmu sattuda, sest kui puiduosakesed on juba silma läinud, ei ole aega seda ruumi või tsehhi teisest otsast otsima minna. **5% kontrollitud ettevõtetes puudusid esmaabivahendid ning 43% kontrollitud ettevõtetes puudusid nähtaval kohal esmaabiandja nimi või tema telefoninumber või esmaabiandmisejuhised või hädaabinumber 112.**

Isikukaitsevahendite olemasolu ning kasutamine

13% kontrollitud ettevõtetes ei olnud tööandja töötajaid varustanud tööks vajalike isikukaitsevahenditega ning 14% kontrollitud ettevõtetes olid probleemid ka väljastatud isikukaitsevahendite kandmisega. Enim oli probleemiks see, et töötajad teisaldavad raskuseid, mis võivad jala peale kukkuda ja jalga vigastada ning kasutavad oma töös ka käsikahveltõstukit, aga töötajatele ei ole väljastatud tugevdatud ninaga turvajalanõusid. Käsikahveltõstukiga raskuseid teisaldades esineb oht tõstukiga jala peale sõita või raskus võib jalale kukkuda.

Töövahendi ohutus

Töövahendite puhul kontrolliti kaitsepiirete või kaitseseediste olemasolu. **69% kontrollitud ettevõtetel olid rikkumised seotud töövahendi liikuva osaga ohtlikku kokkupuudet vältida aitava kaitsepiirde või -seedise puudumisega.** Kaitsepiirete või kaitseseediste olid kas teadlikult eemaldatud, purunenud või osadele vanematele töövahenditele ei olnud tootja kaitsekatteid ette näinud. Kaitsepiirde või -seedise eemaldamise põhjenduseks toodi, et need segavad teatud tööoperatsioonide tegemist või neid ei ole üldse vaja. Vanemad töövahendid, millel kaitsekate tootjapoolselt puudus, tuleb esimesel võimalusel viia vastavusse määruse „Töövahendi kasutamise töötervishoiu ja tööohutuse nõuded“ nõuetega. Sellele

määrusele peavad vastama kõik töövahendid, mis on kasutusele võetud alates 2004. ehk määruse jõustumise aastast. **11% kontrollitud ettevõttes oli töövahendi konstruktsiooni või kasutusviisi muudetud.** Põhiliselt olid jäänud tagasi paigaldamata remondi käigus eemaldatud konstruktsiooni elemendid. **21% kontrollitud ettevõttes olid töövahendi juhtimis-, kontroll- ja hoiatusseadistega probleemid, kas polnud on hästi nähtavad, asjakohaselt märgistatud või nende funktsioonid polnud arusaadavalt ja üheselt mõistetavad. 19% kontrollitud ettevõtetel olid rikkumised seotud töövahendi kasutamisega** võib kaasneeda purunevate osade, töödeldava tooriku, töötlemisjäätmete, lõikeriistade vm eemalepaiskumine või esemete kukkumise oht, on paigaldatud ohtu välistav kaitsepiir. **17% kontrollitud ettevõtetes puudus töövahendil hädaseiskamisseadis.**

Olmeruumid

Olmeruumidega oli üldjoones hästi, kuid mõningaid puudus siiski oli. **2% ettevõttes puudusi töötajatele rietusruum, 1% ettevõttes ei olnud võimalik kasutada puhkeruumi** **10% ettevõtetel on probleemid pesemise võimaldamisega, sest ettevõtte territooriumil puudub veevarustus. 3% ettevõtte olmeruume ei hoita puhtana ning 1% ettevõtetest ei olnud võimalik tualetis käsi pesta.**

Läbiviidud sihtkontrolli tulemusena võib öelda, et töökeskkonna osas esines enim probleeme töövahendite ohutusega ja paljudel ettevõtetel oli jäänud töökeskkonnariskianalüüs uuendamata, kuigi tootmises on toimunud muudatus või kajastamata oli mõni ohutegur, mis töökeskkonnas on olemas. Üle pooltel ettevõtetel olid märgistamata töökohas need ohualad, kus on kohustuslik kasutada isikukaitsevahendit.

Sihtkontrolli tulemustest lähtuvalt soovitame:

- oluline on hoida töökeskkonnariskianalüüs vastavuses olemasoleva töökeskkonnaga;
- **teavitada Tööinspektsiooni** kui riskianalüüsi käigus on välja selgitatud **kantserogeenide või mutageenidega kokkupuute oht;**
- oluline on **regulaarselt kontrollida, kas tööprotsessis kasutatavate töövahenditel on vajalikud kaitsevadised ja kas need on töökorras;**
- **märgistada ohutusmärkidega** töökohtade ohualad, kus on kohustuslik kasutada isikukaitsevahendit;
- varustada töötajad vajalike isikukaitsevahenditega, tagada, et neid kasutataks ohtliku töö algusest töö lõpetamiseni ning oleks olemas koht nende hoidmiseks ja hooldamiseks;
- hoida nähtaval kohal esmaabiandja nimi ja telefoni number ja hädaabi number 112, ning kontrollida regulaarselt, kas esmaabivahendid on olemas;
- oluline on võimaldada töötajatele puhtad ja piisavalt ventileeritud olmeruumid, et tagada töötajate kvaliteetne puhkeaeg, sest sageli töötatakse sundasendites, esineb müra ning tolmuga kokkupuudet.

Kokkuvõtte koostas:
Vanemtööinspektor
Ave Post
29.07.2022